

Briselē, 2022. gada 8. februārī
(OR. fr)

5870/1/22
REV 1

Starpiestāžu lieta:
2021/0366(COD)

ENV 96
CLIMA 50
FORETS 5
AGRI 34
RELEX 123

PIEZĪME

Sūtītājs:	Prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
Temats:	Regula par to, kā ES tirgū darīt pieejamus un eksportēt izstrādājumus, kas saistīti ar atmežošanu un mežu degradāciju <i>politikas debates</i>

Pielikumā ir pievienota **pārskatīta** prezidentvalsts sagatavota informatīva piezīme politikas debatēm par minēto tematu Padomes ("Lauksaimniecība un zivsaimniecība") sanāksmē 2022. gada 21. februārī.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo redakciju jaunais teksts ir norādīts pasvītrotā treknrakstā un ar [...] (3. lpp., 6. punkts; 5. lpp., 3. un 4. punkts).

**Prezidentvalsts sagatavota informatīva piezīme Lauksaimniecības un zivsaimniecības
padomes 21. februāra sanāksmei**

**Priekšlikums – Regula par to, kā Eiropas Savienības tirgū
darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un mežu degradāciju saistītas preces un
izstrādājumus, kā arī par to eksportu no ES**

Komisija 2021. gada 17. novembrī iesniedza savu priekšlikumu regulai par to, kā Eiropas Savienības (ES) tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un mežu degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no ES. Regulas mērķis ir panākt, lai tie izstrādājumi, kurus iedzīvotāji iegādājas, izmanto un patērē Savienības tirgū, neveicinātu pasaules mēroga atmežošanu un mežu degradāciju.

Šā mērķa sasniegšanai Komisija ierosina attiecībā uz visiem tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, kas laiž ES tirgū vai no ES eksportē attiecīgos izstrādājumus, ieviest **obligātu pienācīgu pārbaucē sistēmu** apvienojumā ar izcelsmes **valstu** vai šo izstrādājumu ražotājvalstu **salīdzinošo novērtēšanu**. Šī regula jo īpaši ir atbilde uz izteiktu sabiedrības prasību (kā par to liecina ļoti aktīvā dalība Komisijas aizsāktajā apspriešanās tiešsaistē), kas konkrēti saistīta ar bažām par mežu stāvokļa dinamiku pasaules mērogā (laikā no 1990. līdz 2020. gadam pasaule ir zaudējusi 420 miljonus hektāru mežu – platību, kas ir lielāka par Eiropas Savienības teritoriju).

Šī regula palīdzēs panākt to, lai visiem ES tirgū laistajiem izstrādājumiem tiktu piemēroti vienādi vides standarti, un tai vajadzētu dot ieguldījumu cīņā pret klimata pārmaiņām un biodaudzveidības zudumu, vienlaikus respektējot daudzpusējās tirdzniecības sistēmas noteikumus. Šajā sakarībā izšķiroši svarīga nozīme ir sadarbībai starp ES valstīm un trešām valstīm. Šie noteikumi palīdzēs vēl lielākā mērā pastiprināt ilgtspējīgas pākšaugu un proteīnaugu audzēšanas ķēdes attiecībā pret izstrādājumiem, uz kuriem attiecas šī regula un kuru izcelsme nereti ir saistīta ar atmežošanu.

Vides jomā tiek risinātas sarunas, un 17. martā Vides padomē par to ir paredzētas politikas debates. Par regulas priekšlikuma tekstu kopš 24. janvāra ir norisinājušās diskusijas *ad hoc* darba grupā ¹, kurā piedalās dažādu iesaistīto nozaru (vides, lauksaimniecības, mežsaimniecības, tirdzniecības utt.) eksperti. Pirmajā šīs darba grupas sanāksmē delegācijas regulas priekšlikuma tekstu un tā vispārējos principus uzņēma labvēlīgi un pauda zināmu skaitu ievadpiezīmju.

Šā Lauksaimniecības padomei iesniegtā dokumenta nolūks ir kalpot par pamatu politikas debatēm, lai tādējādi dotu ieguldījumu notiekošajā darbā, ņemot vērā pieredzi, kura kopš 2013. gada ir gūta ES Kokmateriālu regulas īstenošanā, un priekšlikuma ietekmi uz lauksaimniecības un mežsaimniecības nozari.

Šo debašu veicināšanā ārkārtīgi vērtīga būs ES Kokmateriālu regulas pārvaldības iestāžu gūtā pieredze, jo īpaši, lai sniegtu ieskatu tajā, kādi nosacījumi sekmē pienācīgu pārbaudītu sistēmas sekmīgu darbību, kā arī regulas sekmīgu sasaisti ar zaļās pārkārtošanās mērķiem un valstu meža politikas problemātiku.

Ņemot vērā šos apsvērumus, šīs politikas debates ir ierosināts strukturēt ap šādiem turpmākajiem punktiem:

Definēt tādu perimetru, kas ir saskanīgs ar mērķi – cīņu pret atmežošanu un mežu degradāciju

Regulas projekta vispārējie mērķi ir samazināt risku, ka Eiropas tirgū varētu nonākt tādu piegādes ķēžu izstrādājumi, kuras ir saistītas ar atmežošanu un mežu degradāciju, un palielināt Eiropas pieprasījumu pēc tādiem izstrādājumiem un precēm, kam nav ietekmes uz atmežošanu, kā arī tirdzniecību ar tiem.

¹ *Ad hoc* darba grupa jautājumā par atmežošanas un mežu degradācijas risku, kas saistīts ar ES tirgū laistiem izstrādājumiem (Atmežošanas *ad hoc* darba grupa).

Regulu piemēro sešām precēm (kafijai, kakao, palmu eļļai, sojai, liellopiem, koksnei) un no tām iegūtiem izstrādājumiem; tajā ir ietverta pārskatīšanas klauzula, kas paredz iespēju divus gadus pēc īstenošanas dienas regulas piemērošanas jomu grozīt. No ietekmes novērtējuma izriet, ka no astoņiem analizētajiem izstrādājumiem vislielāko ES izraisītās atmežošanas daļu veido šīs sešas preces: palmu eļļa (33,95 %), soja (32,83 %), koksne (8,62 %), kakao (7,54 %), kafija (7,01 %) un liellopi (5,01 %).

Vides ministru neoficiālajā sanāksmē Amjēnā vairākās uzstāšanās reizēs izskanēja viedoklis, ka būtu svarīgi šo piemērošanas jomu paplašināt, to attiecinot uz citām precēm un citām ekosistēmām. Par šo jautājumu pilnīgi noteikti norisināsies turpmākas tehniskas diskusijas. Lauksaimniecības ministru sniegts vērtējums varētu palīdzēt ieviest skaidrību šajā jautājumā.

Galveno jēdzienu sasaiste ar pamatnostādņēm, kas izklāstītas Padomes 2021. gada 15. novembra secinājumos par Eiropas Savienības mežu stratēģiju 2030. gadam (ST 13984).

Meži ir jāaizsargā, paturot prātā ārkārtīgi lielo nozīmi, kāda tiem ir jo īpaši klimata pārmaiņu seku mazināšanā un biodaudzveidības saglabāšanā, bet vienlaikus ir jānodrošina, ka tiek saglabātas būtiskās ekonomiskās funkcijas vietējai attīstībai un pārejai uz zaļāku ekonomiku.

Šīs regulas piemērošanas mērķis ir apvērst globālo mežu platību samazināšanās tendenci un nepieļaut esošo mežu degradāciju. Regulas piemērošanas jomā ir gan trešās valstis, gan ES valstis. Attiecībā uz ES valstīm tā aptver pilnīgi visu iepriekš minēto sešu izraudzīto preču ražošanu valsts mērogā (trešo valstu gadījumā ir runa tikai par tām precēm, ko eksportē uz ES). Tādējādi tā aptver ļoti daudzveidīgas mežsaimniecības nozares situācijas, kuras šā teksta noteikumiem vajadzētu spēt ņemt vērā.

Diskusijām Padomē vajadzētu ļaut ieviest skaidrību attiecībā uz teksta saturu un iedarbību, it sevišķi tajā ietvertajām definīcijām, tā, lai regula varētu sasniegt savus mērķus: palēnināt globālās mežu platības samazināšanos kopumā, saglabāt labā stāvoklī mežu ekosistēmas un vienlaikus sasniegt vērienīgos mērķus zaļās pārkārtošanās un oglekļa neitralitātes jomā.

Garantēt pienācīgu pārbaūžu sistēmas efektivitāti

Regulas priekšlikuma pamatā ir vērienīga pienācīgu pārbaūžu sistēma, kuras nolūks ir definēt tādu kopēju satvaru izsekojamībai, kas attiecas uz visiem tirgus dalībniekiem **un tirgotājiem un kas garantē izsekojamību visā dzīvnieku izcelsmes produktu piegādes ķēdē un aprites ciklā.**

Saskaņā ar šo sistēmu tirgus dalībniekiem, kuri pirmo reizi laiž ES tirgū vai eksportē [...] **no** ES regulas I pielikumā uzskaitītos izstrādājumus, ir pienākums izpildīt pienācīgas pārbaudes procedūru, kuras ietvaros cita starpā ir jāapkopo informācija par šiem izstrādājumiem un to piegādes ķēdi, jāveic riska analīze un attiecīgā gadījumā jāīsteno pasākumi identificētā riska mazināšanai.

Lai garantētu šīs sistēmas efektivitāti, kompetentajām iestādēm ir jāievieš kontroles un sankciju sistēma.

Šajā kontekstā diskusijām Padomē vajadzētu ļaut pilnībā izprast pienācīgu pārbaūžu sistēmas iedarbību, kā arī tās īstenošanas un kontroles kārtību, lai tās piemērošana būtu pilnībā efektīva.

Apspriežamie jautājumi

Ņemot vērā šos elementus, ministri tiek aicināti paust savu viedokli par šādiem jautājumiem:

1. Kuras ekosistēmas un preces būtu jāņem vērā prioritārā kārtā, lai Eiropas līmenī īstenotā rīcība cīņā pret atmežošanu būtu pēc iespējas iedarbīgāka?
2. Pamatojoties uz Jūsu valstī gūto pieredzi, kā arī principiem, par kuriem atgādināts Padomes 2021. gada 15. novembra secinājumos par Eiropas Savienības mežu stratēģiju, – kāda ir galvenā problemātika un svarīgākie temati, kam jāpievērš uzmanība? Cik lielā mērā šā priekšlikuma tekstā izmantotie jēdzieni palīdz sasniegt izvirzīto mērķi – cīņu pret atmežošanu un mežu degradāciju – , ņemot vērā, cik dažādas ir situācijas mežsaimniecības nozarē?
3. Vadoties pēc jūsu pašu pieredzes ES Kokmateriālu regulas īstenošanā, kuri faktori ir svarīgi, lai garantētu regulas efektīvu īstenošanu?
